

Izhaja

vsak četrtek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista „Mir“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 11. do 12. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

MIR

Glasiló koroških Slovencev.

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravištvu lista „Mir“ v Celovec,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje vnaprej.

Za inserate se plačuje po 20 h od garmond-vrste vsakokrat.

Leto XXXIV.

Celovec, 3. junija 1915.

Št. 44.

Italijani povsod odbiti.

Na Tirolskem je prišlo med našimi in Italijani do hudih bojov. Italijani so začeli s težkimi topovi obstreljevati naše utrdbe na planjavi Folgaria-Lavarone. En polk alincev je napravil náskok, je bil pa popolnoma odbit ter je imel velike izgube.

Na vzhodni tirolski meji je bil pognan nazaj italijanski oddelek, ki je severno od Paneveggio hotel napraviti okope. Pognale so ga naše patrulje.

Ob koroški meji dosedaj še ni bilo večjih bojov. Manjši boji so bili za nas vsi uspešni.

Zivahnejši so boji v zgornji soški dolini, kjer je sovražnik z močnimi četami prekoračil Sočo in na obeh straneh Kobarida skušal izvojevati južozapadno črto krnskega pogorja. Ponovni sovražni napadi tu so bili odbiti z velikimi izgubami za sovražnika.

Na goriškem ozemlju so se razvili večji boji. Sovražnik napada naše utrjene bojne črte. 30. majnika je posegla tu v boj tudi naša težka artiljerija.

Italijani so torej povsod, kjer so prekoračili mejo, kmalu zadeli na hud odpor in so bili vsi njihovi napadi odbiti.

Vrhovni poveljnik proti Lahom.

Za vrhovnega poveljnika armade, ki operira proti Italijanom, je imenovan generaloberst nadvojvoda Evgen, ki je sedaj poveljeval južni armadi proti Srbiji.

Promet v Pustrski dolini.

Inomost, 30. majnika. Na progi Beljak—Lienz—Franzensfeste je promet za civilne osebe ustavljen. Vsak dan vozi na vsako stran le po en poštni vlak, ki se ga civilno prebivalstvo sme posluževati z legitimacijami od oblasti.

Zoper sovražna letala.

Bolcan, 30. maja. V obrambo proti sovražnim letalom je vojaška oblast izdala razglas,

v katerem sporoča, da bodo trije strelci iz možnarjev naznanili, če se bližajo italijanski letalci, nakar bodo na naši strani začeli streljati s strojnimi puškami. Prebivalstvo se pozivlja, da ne zapusti hiš, tisti, ki so na ulici, naj se takoj podajo v najbližnje hiše. Da ne bo mogoče preslišati strelcev iz možnarjev, je zanaprej zvonjenje s cerkvenimi zvonovi brez izjeme prepovedano. Vsa letala avstro-ogrskih in nemških čet nosijo znamenje „železni križ“.

Italija in Srbija.

Iz Bukarešta se poroča: Belgrajska „Politika“ piše o udeležbi Italije v svetovni vojski: Italija je nesla na trg svoje orožje in svoje simpatije v javni dražbi s ponudbo: „Kdo da več?“ Angleška in Francoska sta bili, ki sta več obljubili, pa sta storili to žal na račun Jugoslovanov. Če je trojni sporazum res tako nujno rabil italijansko pomoč, zakaj ne plača računa iz lastnega žepa? Verjeti moramo, da ta roparska politika Italije tudi državam trojnega sporazuma ni bila simpatična, in da le prisiljeni plačujejo iz njih izsiljene kompenzacije. Naše prepričanje je, da bo Italija to izsiljenje sama bridko obžalovala.

„Kölnische Zeitung“ od 22. maja piše: Tisti ljudje v Italiji, ki znajo še pametno in politično misliti, vidijo že danes veliko nevarnost, ki obstoji v tem, da bo ceno, za katero žrtvuje Italija danes svojo kri, namreč gospodstvo nad Dalmacijo, kmalu ogroževala velikosrbska propaganda in Rusija. Že danes narašča v Srbiji srd nad italijanskimi aspiracijami na Dalmacijo, in „Manchester Guardian“, ki prinaša dopis o pomenu te stvari, pravi, da bi bila takova pogodba slabo znamenje, ker bi Srbe poparila, ker bi onemogočila vsak sporazum z Bolgari, ker bi Avstriji pridobila nazaj simpatije Jugoslovanov, ententi pa bi zadala silen moralen udarec. Tu se že kaže, da bo laško postopanje d. vedlo do težkega razkola in razpada.

Pašić italijanskim časnikarjem.

„Kölnische Zeitung“ poroča: Posebni poročevalac „Stampe“ v Nišu, Bassi, je poročal svojemu listu 18. maja, da je zaslíhal pred kratkim Pašić časnikarje. Obrnjen proti italijanskim časnikarjem je izjavil: Da, zdi se, da se nahaja Italija pred vojsko z Avstrijo. Zdi se mi pa, da preveč zahtevate in da morajo zato nastati težave s trojsporazumom glede na skupnost zahtev. Nikakor bi se ne smeli kakorkoli ustavljati upravičenim zahtevam Srbije, za katere je žrtvovala kri svojih sinov in vsakovrstno drugo blago, in ki je še nadalje pripravljena, da žrtvuje vse. Prepričan sem, da Italija ne zataji narodnega načela, kateremu se mora zahvaliti za svoje združenje, radi katerega so se bile zgodovinske vojske za njeno neodvisnost in si je v boju zanj pridobila njena civilizacija slavo. — Po avdienci sta se hudo sprla poročevalac „Stampe“, ki je kljub prejšnjemu izrecnemu dogovoru stavil na Pašića nekaj vprašanj glede na Jadransko morje, in pobočnik, ki je predstavil Pašiću časnikarje. Poročevalac „Stampe“ se je čudil, ker odkar je došel v Srbijo, čuje povsod, da mora pomorje od Kotora do Reke z vsemi otoki postati srbsko. Pobočnik mu je na to živahno odgovoril: „Morete li tajiti, da je Dalmacija srbska? Če Italijani res zahtevate gospodstvo v Dalmaciji, se v naših očeh postavite le na tisto mesto, ki je zdaj zavzema Avstrija. Nam Srbom tvori Dalmacija cilj, kateremu se nikdar ne odrečemo in se ne moremo odreči. Povejte to povsod v Italiji.“

Sazonov in Italijani.

„Lugano“, 30. maj. Petrograjski poročevalac „Secola“ je imel pogovor z ministrom Sazonovom, ki je Italiji čestital, da je razbila okove trozveze. Eden glavnih uspehov za Italijo da bo ta, da bo Italija podedovala ves trgovski vpliv Avstro-Ogrske in Nemčije na Balkanu. Sazonov je nujno opominjal Italijane, da si pridobe simpatije in

Podlistek.

Soseda.

Črtica z goriško-italijanske meje. Spisal Jos. Stariha. I.

Samo potok loči njiju posestvi. Oba sta Slovencev, a Čebaj je italijanski podanik, med tem ko je Petruša Avstrijec.

Nizko doli v jarku čepita njiju hiši, rjavoredčakasto pobarvani, z nizkimi okni in z visokima, začrnjelima dimnikoma. Petruševa na levem bregu v prisojni položni rebri, Čebajeva na desnem, nekoliko višje od Petruševe, da se vidita opazovalcu, opazujočemu v ravni črti, kakor bi stala druga na strehi prve. Okoli obeh je nekaj njiv in travnikov, gori po rebri proti vrhu obeh nasprotnih si slemen se razprostira njiju precej gosti les. Pred obema hišama je nekoliko dvorišča in velik zelenjadni in sadni vrt. Čebajevka in Petruševka si od tam lahko zakličeta dobro jutro in lahko noč, se lahko razgovarjata, ako nekoliko napneta svoja pljuča. Čez šumeč potok vodi na najožjem mestu leseno bruno, položeno nekoliko više od skale do skale, da ga ne more odnesti voda, ki ob deževju silno naraste. To bruno je vez med sosedom, po njem prihajata v stik obe družini. A treba je stopati previdno, zlasti ob visoki vodi. Ako bi se soseda sprla, treba samo zagnati bruno v vodo in dalje sta drug od drugega, nego da bi ju ločile gore in doline.

Toda Čebaj in Petruša sta stara prijatelja. Že njiju očeta in očetov očeta sta živela med seboj kakor se spodobi dobrim sosedom, družini

obeh sta se vedno radi videli, le redkokdaj je prišla med njiju senca nesporazuma in neprijaznosti. Kdo bi si bil kedaj mislil, da sčasoma pripade eden izmed njiju drugi državi? Ali prišlo je leto 1866., in zgodilo se je. Hipoma se je starima očetoma sedanjih posestnikov nekega lepega dne zazdelo, da se je razdelil zrak, da ju je zgrabila nevidna roka in tirala vsakega izmed njiju v nasprotno stran, po drugi poti, ki se nimata srečati nikoli več. Naenkrat je postal Čebaj Lah, in s tem je padla neka velika senca na njega in njegov zarod, da si izprva ni upal dihati.

„Kam smo prišli, prijatelj Petruša?“ je vzkliknil Čebaj in se prijel za glavo.

„Ali je bilo tega treba?“ je menil zamišljeno Petruša.

„Vidiš, ubili so nas, vse, kar nas je na tej strani. Prodani smo — tužna nam majka slovenska... Izselil bi se, toda na stare dni ne morem zapustiti grude, ki mi je bila dobra mati ves dolgi čas mojega življenja,“ je dejal stari Čebaj.

Molčala sta dolgo, niti misliti si nista upala na to, kar se je zgodilo. Dasi sta stali njiju hiši še vedno druga blizu druge, dasi sta se gledali, obliti od zahajajočih solnčnih žarkov, kakor vsak večer dozday še vedno v prijaznosti in ljubezni, vendar se je obema starcema hipoma zazdelo, da se hiši oddaljujeta, da se poslavljata, kakor bi se odpravljali na dolgo dolgo pot, da se s hišama vred odpravlja po svetu tudi vse lepo posestvo. Zamišljeno sta sedela starca pri vrču rebule, zamišljeno gledala v peneco se rumenobelo kapljo...

„Naša so bila ta brda, naša skupna last... sedaj so samo še vaša... naš kos se je odtrgal,

se je pogreznil...“ je izpregovoril čez dolgo Čebaj. „Naša je bila ta zlata kaplja... sedaj je samo vaša... Čemu je bilo tega treba?“

Veselo so plesale mušice po večernem zraku, tja proti jugu se je čudovito mirno razgrinjala neskončna solnčna ravnina, na obzorju zarjavela.

„Kaj so mislili ti ljudje... da so nas oddali tako izlahka? Nas, ki smo jim bili z dušo in s telesom nepremagljiva straža?... Kaj smo jim bili na potu, da so nas razsekali, da ležita sedaj glava in trup onstran potoka, a konci udov, zlomljenih in pokvečenih, na tej strani? Bože mili!“

Starec se ni dal utolažiti, Petruša je podpiral glavo s pestmi in strmel srepo v čašo.

„In ti udje se ne združijo nikdar več... nikdar več... Kaj so mislili, sosed Petruša?“

Petruša je zaškrtal z zobmi in udaril s pestjo po mizi.

„Prokleta...!“ je siknil, hotel še nekaj ziniti, pa je zopet umolknil in strmel predse.

„Prokleta politika...! A mi smo ubiti, mrtvi.“

Tako je bilo tistega dne, tako je bilo sedesoma tisti teden, tisti mesec, tisto leto. A sčasoma se je bol ublažila, ginevala je s pojemajočimi silami, a umrla ni nikoli. Ti onemogli slovenski udje tam čez mejo se sicer ne morejo ganiti, a neskončno hrepenenje je v njih, neutешljivo koprnenje. Hrepenenje in koprnenje po zopetni združitvi z živim telesom... po čudežu, ki naj bi se zgodil, po rešitelju, ki naj bi se porodil...

In čez vse to hrepenenje in koprnenje, čez vso to kakor v večernem mraku sanjajočo deželo leži prelesten, omamljiv čar pristne poezije...

(Dalje sledi.)

zaupanje Srbov. Rusija da privoščiti Italijanom gospodstvo v Jadranskem morju prav od srca in zase misli le na otvoritev Dardanel. H koncu je Sazonov izrazil upanje, da bosta Romunija in Bolgarija spoznali svojo korist in se pridružili četverozvezji. Seveda, na mir da še dolgo ni misliti, ker ste centralni državi še premočni.

Francoski general gre na Srbsko.

Solun, 28. maj. (K. u.) Francoski general Rolland je dospel sem. Potuje naprej v Srbijo.

Boji z Rusi.

Hudi boji se vršijo za Przemisl, ki ga naše in nemške čete vedno bolj obkoljujejo. Pri Stry so zvezne čete v hudem boju v naskoku zavzele več vasi in eno rusko baterijo.

Ruska vlada v Galiciji.

Berolin, 31. maja. „Magdeburger Ztg.“ poroča iz Kodanja: Petrograjska brzojavna agencija poroča uradno: Ruska generalna vlada za Galicijo je bila iz Lvova prestavljena v Brody.

Francozi tepeni.

Severno od Arras in v Priesterwald so Francozi skušali z močnimi silami prodreti nemško bojno črto. Pri Arras so pripravili napad z več ur trajajočo kanonado, pa so bili vsled hrabrosti bavarskih in porenških čet poraženi. Francoske izgube so izredno velike.

V Priesterwald so vdrla le v nekatere sprednje in slabo zasedene jarke, sicer se je tudi tu sovražni napad ponesrečil.

Avstrijska rdeča knjiga.

Naše zunanje ministrstvo je izdalo rdečo knjigo, v kateri je opisano, kakšen je bil naš trintridesetletni „prijatelj in zaveznik“. Slovenci in Hrvatje smo dobro vedeli, koliko da je vredna Italija kot naša zaveznica in smo temu svojemu prepričanju vedno dajali duška; rdeča knjiga politiko naših poslancev glede Italije popolnoma opravičuje. Slovenci in Hrvatje smo italijanski sosedje in zato italijansko dušo in nacionalno hrepenenje italijanskega naroda bolje poznamo kakor kdo drugi.

Rdeča knjiga je verodostojen dokument zavratne in verolomne politike italijanske vlade. Vsebina rdeče knjige je sledeča:

Nastop proti Srbiji samo naša stvar.

Avstrija je bila prisiljena, da je po prežalostnem sarajevskem umoru zahtevala od Srbije resnih zagotovil, da se spletkarije in kovarstvo zoper njo, ki jih je uganjala Srbija, vendar enkrat za vselej nehajo. Zato je končno zagrabila za meč, ker ni dobila zahtevanega zagotovila. Za tako postopanje je bila Avstrija upravičena, ker ima kot samostojna država vendar pravico, braniti samo sebe in pač nobena država ne bo sklepala z drugo zvez zato, da si bo roke vezala glede samoobrambe, ampak vsaka država dela zveze zato, da postane tako močnejša in se lažje ubrani sovražnikov.

Rusija za Srbijo.

Kljub naši izjavi, da ne bomo Srbiji jemali dežel, če se vojska omeji samo nanjo, je bilo treba računati tudi s tem, da zna Rusija zagrabiti za orožje. To namero Rusije je bilo spoznati iz večkratnih poizkusnih mobilizacij, iz oboroževanja in gradnje novih velikih vojaških železnic na Ruskem. Srbija naj bi Rusiji pomagala na jugu. In če bi bili hoteli v Petrogradu, bi se bila Srbija pokorila avstrijskim zahtevam.

Ker se je evropska politika že desetletja naslanjala na zveze in sporazume držav, je bilo že vnaprej jasno, da pride v Evropi do najhujših, splošnih sporov, če bi se Rusija vmešavala v spor med Avstrijo in Srbijo. Nemčija je priznala, da je Avstro-Ogrska upravičena postopati zoper Srbijo, in življenjski interesi Nemčije že so zahtevali, da izpolni svojo zavezniško dolžnost in nastopi z vso svojo silo zoper Rusijo, če se zgane zoper nas. V tem slučaju pa je prišla za Francosko kot rusko zaveznico ugodna prilika, da se maščuje nad Nemčijo. Da tudi zavistna Angleška ne bo izostala v krvavem evropskem koncertu, je bilo pričakovati. Jasno pa je bilo tudi, da se bo Turčija postavila na stran Avstrije in Nemčije, ker bi zmaga Rusije pomenila za Turčijo konec njene neodvisnosti.

In Italija v začetku vojske?

V zvezni pogodbi je bilo določeno, da mora Italija pomagati obema svojima zaveznicama v boju proti dvema ali več silam, če bi oni dve sami ne izzvali boja. Jasno je bilo, da avstrijski nastop proti Srbiji ni bilo kako izzivanje; vendar

se je dalo opaziti, da Italija ne bo posegla v boj na strani svojih zaveznic, kakor bi to odgovarjalo besedilu in duhu pogodbe.*)

Kaj je bilo od Italije pričakovati?

Po neprestanem ljubimkovanju s tripelentente ste morali Avstrija in Nemčija sumiti, da Italija ne bo izpolnila svoje zavezniške dolžnosti in bo skušala izogniti se z umetno razlago besedila pogodbe. Toda vsaj to ste smeli Avstrija in Nemčija pričakovati, da ju bo Italija v velikanskem boju podpirala vsaj z dobrohotno nevtralnostjo.**)

In res se v začetku svetovne vojne ni zgodilo ničesar, iz česar bi se bilo dalo sklepati, kako strašno nezvestobo in izdajstvo bo Italija pozneje zakrivila.

Prvo stališče Italije.

V prvi dobi, ki se začena z izročitvijo naše note v Belgradu in sega notri v zimo, je Italija tako-le delala:

1. Odločila se je, da ne neha biti nevtralna, obenem pa, da se v vojaškem oziru pripravi v visoki meri.

2. Stremila je za tem, da svojo nevtralnost utemelji na podlagi besedila pogodbe in da svoji zaveznici pomiri s prijateljskimi izjavami. Zato je italijanski kralj Viktor Emanuel na brzojavko našega cesarja, da je odredil splošno mobilizacijo, odgovoril, da bo Italija nasproti svojima zaveznicama ohranila prisrčno prijateljsko nevtralnost, kakor to odgovarja trozvezni pogodbi.

3. Z nasilno razlago člena VII. trozvezne pogodbe je za vsak slučaj nameravala dobiti od Avstrije zagotovilo, da ima Italija pravico do enakovredne odškodnine v slučaju, če bi si Avstrija kaj pridobila v Srbiji ali Črni gori.

Temu primerno je italijanski ministrski svet sklenil, da ostane Italija nevtralna. Utemeljeval je ta sklep s tem, da pomeni nastop monarhije proti Srbiji napadalno dejanje proti Rusiji, vsled česar v smislu pogodbe ni za Italijo nastopil „slučaj zveze“. Ta trditev se pa ovrže že s tem, da se opozori na obsežne priprave Rusije za napad na centralni sili. Nadalje se je navajalo kot razlog za italijansko nevtralnost, da bi bila Italija vsled svoje lege posebno izpostavljena nevarnostim svetovne vojske, kar je morda res, pa Italije še vedno ne more odvezati od njenih dolžnosti, in končno, da je Avstrija opustila v smislu člena VII. trozvezne pogodbe pred odločilnimi koraki nasproti Srbiji sporazumeti se z Italijo. Čeprav se je dalo temu ugovarjati, je vendar Avstrija vzela izjavo italijanske nevtralnosti brez ugovora na znanje, posebno ker je Italija prav tedaj izjavila, da se drugače misli držati zvezne pogodbe, in je rekla, da ni izključeno, da bi morda pozneje tudi sama sodelovala in je v vseh izjavah govorila v odkritosrčnem, prijateljskem tonu.

Italija zahteva kompenzacijo.

Dne 25. julija 1914 je začela Italija delovati, da si zagotovi, sklicevaje se na VII. člen trozvezne pogodbe, kompenzacijo (odškodnino) za slučaj, da bi avstrijske čete zasedle srbsko ozemlje. Iz besedila VII. člena in iz zgodovine, kako je nastal, se da jasno spoznati, da se imajo njegove določbe uporabiti edinole v slučaju, če se zasede **turško** ozemlje. Ta člen je bil sprejet v pogodbo l. 1887. na željo Italije, brez dvoma predvsem samo zato, da se v slučaju, če bi Turčija ne mogla vzdržati svoje evropske posesti, prepreči, da bi se interesi ene države preveč upoštevali.***

* Člen III. trozvezne pogodbe se glasi: „Če bi ena ali dve visokih pogodbenih strank brez neposrednega izzivanja od svoje strani bili napadeni od ene ali več velesil, ki niso podpisale te pogodbe in bi bili zapleteni v vojsko, bi bil istočasno podan „casus foederis“, slučaj zveze, za vse tri visoke pogodbene stranke.“

** IV. člen trozvezne pogodbe nalaga drugi zaveznici dobrohotno nevtralnost celo v slučaju, da drugi zaveznik iz vzrokov obrambe začne vojaško iniciativo. Člen IV. se namreč glasi: „Če bi kaka velesila, ki ni podpisala te pogodbe, ogrozila državno varnost ene visokih pogodbenih strank in bi ogrožena stranka bila prisiljena, da ji napove vojsko, tedaj se zavežeta obe drugi, da se bosta proti nji obnašali dobrohotno nevtralnost. Vsaka si pridržati odločitev, ali se udeležijo vojne, če to smatra za primerno, da nastopi skupno s svojim zaveznikom.“

*** Člen VII. trozvezne pogodbe pravi: „Avstrija in Italija, ki imata pred očmi kar le mogoče ohranitev teritorialnega „status-quo“-ja na vzhodu (status quo stanje, kakor je bilo dosedaj), se zavežeta vplivati, da se zabrani vsaka teritorialna izprememba, ki bi škodila eni ali drugi sili, ki je podpisala to pogodbo. Zato si bosta medsebojno dajali vsa pojasnila, ki bi jih znala medsebojno poučiti o namenih njih samih ali drugih sil. Če bi pa imel nastopiti slučaj, da bi se v teku dogodkov ne moglo vzdržati status quo-ja v balkanskem ozemlju ali na turških obalah in otokih v jadranskem in egejskem morju in da bi vsled nastopa kake tretje sile ali kakorsizebodi bili Italija ali Avstrija prisiljeni, da z začasnimi ali trajnimi zasedenjem od svoje strani izpremenita status quo, tedaj se bo to zasedenje iz-

S polno pravico je tedaj avstrijska vlada zavzela stališče, da se člen VII. nima uporabljati v slučaju, da pride do spora s Srbijo in če se zasede srbsko ozemlje; zato tudi ni čutila dolžnosti pred diplomatskim korakom v Belgradu pridobiti si odobritev od strani Italije.

Pogajanja. — Avstrija popusti.

Glede kompenzacije za slučaj, da Avstrija zasede srbsko ozemlje, so se vršila med Italijo in Avstrijo v prijateljskem tonu daljša pogajanja, ki se jih je udeleževala tudi nemška vlada. Avstrija je končno vendarle priznala italijansko razlago člena VII., ker je hotela dokazati svojo lojalno popustljivost; izrekla se je pripravljeno, v slučaju začasne ali trajne osvojitve kakega na Balkanu ležečega ozemlja stopiti z Italijo v razgovor glede kompenzacij.

Italija se polasti Albanije.

Prihodnje mesece je Italija porabila v to, da je izpopolnila in okreplila svoja vojaška sredstva. Obenem pa je skušala pridobiti onstran Jadranskega morja, v Albaniji, opirališč. Izprva bolj previdno, pozneje pa bolj drzno. To ni soglašalo z dogovorom z Avstrijo, vendar Avstrija ni ugovarjala, posebno ker je Italija vsako „začasno“ odredbo sporočila na Dunaj in je priznala, da še obstoji dogovor iz leta 1901.

Sveta sebičnost.

Kmalu pa je postalo jasno, da gre Italiji za več kakor samo za onostransko obrežje v Albaniji. Dežele se je polotilo strastno razburjenje, stavek o „absolutni nevtralnosti“ se je moral umakniti „čučeji in oboroženi“ nevtralnosti in pozneje je dobila namesto te veljavo le fraza „sacro egoismo“ (sveta sebičnost); od vlade skrivaj, od agentov tripelentente pa očitno podpirano je naraščalo gibanje, ki je zapisalo na svoj prapor: „Združitev italijanskih ozemelj monarhije z Italijo“, in pristaši tega gibanja so v listih, na ulici in po shodih burno zahtevali, da naj v ta namen stopi Italija na strani tropsorazuma v vojsko.

Italijanska vlada pokaže rogove.

Da nič boljša ni bila oficialna italijanska politika, je postala jasno, ko je po smrti di San Giuliana v začetku novembra prešlo vodstvo italijanske politike v roke barona Sonnina.

S tem se je začela druga stopnja razvoja, v kateri je že vladal sklep, brez ozira na zvezne dolžnosti izrabiti ugodno priliko in izsiliti od Avstrije odstop južnih ozemelj, kjer prebivajo Italijani, ali pa jo s silo do tega prisiliti.

Prvi korak v tej smeri je storil rimski kabinet, ko je dne 11. decembra po svojem dunajskem poslaniku jasno opozoril na „narodne aspiracije“ in je ukazal zastopati stališče, da ima vsled naših vojaških operacij na srbski zemlji Italija v smislu člena VII. pravico do kompenzacij. Mesec dni pozneje pa je Italija celo formalno vprašala, ali hoče Avstrija vzeti za podlago o kompenzacijah odstop svojega ozemlja. Avstrija je pri pogajanjih nasproti temu navedla, da naše vojaštvo dejansko ni zasedlo srbskega ozemlja, torej ni podlage kompenzacije. Končno je take kompenzacije iskati tam, kjer se iščejo koristi, to je na balkanskem polotoku. Na odstop lastne zemlje pri sklepanju pogodbe pač nihče ni mislil.

9. februarja je pa Avstrija v smislu člena VII., kakor ga je razlagala Italija, stavila protizahteve, ker je — Italija zasedla Valono in otoke v Egejskem morju. Pa Italija je trdovratno vztrajala na svojem stališču in je koncem februarja izjavila: Zopetna obnovitev naših operacij proti Srbiji bi se smatrala za prelom zvezne pogodbe, ako bi se prej ne sklenil dogovor glede kompenzacij, ter da bi se iz tega izvajale najhujše posledice, tudi da je tak dogovor mogoč le, če se mu da za temelj odstop avstrijskega ozemlja.

Jasen položaj.

Položaj je postal jasen. Razpoloženje v Italiji in pridne priprave za mobilizacijo niso pripuščale nobenega dvoma več, da se da razmerje do Italije ozdraviti le še z avstrijskimi privolitvami. Zato so se odgovorni činitelji Avstrije vendarle morali začeti vprašati, če niso potem, ko so vsa druga sredstva odrekla, tudi za visoko ceno odstopa zemlje dolžni vendarle poizkušati vzdržati politično razmerje do Italije.

Avstrija se je težko sprijaznila z mislijo, da se brez boja odpove zemljam, ki so že več sto let bile pod habsburškim žezlom, ki leže kakor od narave postavljen branik pred monarhijo in čigar sinovi so tudi v tej vojni tolikokrat izpri-

vršilo le po predloženem sporazumu obeh sil in ta sporazum bi moral sloneti na načelu vzajemne kompenzacije za vse teritorialne ali drugačne koristi, ki bi jih ena izmed njih dosegla preko sedanjega status quo-ja in ta sporazum bi moral zadovoljiti interese in upravičene zahteve obeh delov.“

čali svojo vdanost in zvestobo. Izreden položaj je pa zahteval izredne sklepe, in tako je baron Burian 9. marca z vladarjem privoljenjem in v sporazumu z obema vladama izjavil italijanskemu poslaniku, da Avstrija sprejema v principu odstop lastne zemlje kot temelj za pogajanja.

Avstrija naj takoj odstopi.

Še predno so se začela pogajanja, je rimski kabinet zahteval, naj se vnaprej ugotovi, da se bode odstopljeno ozemlje tudi takoj odstopilo. To je kazalo, da Italija nima čistih namenov. Ne samo, da bi bilo to sredi vojne težko izvedljivo, ampak tudi nevarno bi bilo prepustiti Italiji strateško zelo važno ozemlje pred sklepom miru. Za tako preveliko zaupanje v italijansko zanesljivost res ni bilo nobenega vzroka.

Pač pa je bila Avstrija pripravljena dati jamstvo, da bi se odstopivo zemljo po mirovnem sklepu res tudi odstopilo. Ker pa italijanska vlada ni odnehala, se je to vprašanje pustilo odprto in se je sklenilo, pogajati se glede stvari same.

Predlogi Avstro-Ogrske.

Na željo Italije je najprej Avstro-Ogrska stavila svoje predloge. Predlog, ki se je 27. marca sporočil italijanskemu poslaniku na Dunaju, je vseboval, da bi Avstro-Ogrska odstopila skoro ves italijanski del južne Tirolske, Italija pa bi zato zagotovila svojo prijazno nevtraliteto do mirovnega sklepa in bi priznala monarhijo, da se popolnoma svobodno giblje na Balkanu.

Rimski kabinet se je omejil na nekatere splošne ugovore glede prijazne nevtralitete Italije in obsega zemlje, ki se naj odstopi. Zdelo se je, da se mu nič ne mudi. Šele čez nekaj časa in vsled ponovnega pritiska je 10. aprila naznala na Dunaju svoje zahteve.

Brezmerne zahteve Italije so bile jasen dokaz za cilj politike Salandrovega kabineta: Ustvariti nacionalno zedinjenje na račun Avstro-Ogrske, popolno gospodarstvo v Jadranskem morju, izriniti monarhijo iz tega morja in pristop Italije na stran tropsporazuma. (Konec prihodnjic.)

General Borojević o obkoljenju Przemysla.

Vojni poročevalec „Berliner Lokal-Anzeigerja“ je bil 20. majnika sprejet od armadnega poveljnika generala infanterije Svetozarja Borojevića, ki mu je o tretji avstro-ogrski armadi generala Borojevića in o položaju na bojišču sporočil to-le:

„Na mestu, kjer ste bili,“ tako je začel general, „je zdaj mir; pa južnovzhodno od Przemysla, v smeri proti Dobromilu so nekaj dni neprestani boji, pri katerih se vojaku v resnici srce smeje. Napredujemo počasi, pa varno. Žal da se vrši promet le z veliko težavo. Rusi so pri umikanju železnice, mostove in ceste korenito razdrli. Brez ozira na to je bilo treba gnati armado naprej, ker je le tako bil mogoč veliki uspeh, ki se kaže v tem, da smo dosedaj ujeli 180.000 Rusov. Rusom smo morali ostati za petami brez vsakega prenehajanja. Samo moja armada je ujela 40.000 mož. To pomeni štiri do pet ruskih divizij. Imamo zanesljiva poročila, da so mogle spraviti posamezne ruske divizije preko reke San le 1600 mož, torej deseti del svojih prvotnih šestnajst bataljonov. Sicer pa bi glede ruskih divizij pri tej priložnosti pripomnil sledeče:

Zgodilo se je, da je bilo pri nam nasproti stoječi diviziji zastopanih petnajst različnih polkov. To se da tako razložiti, da Rusi v zadregi prideljujejo v škodo discipline divizijam oddelke, ki so jim ravno na razpolago. Tako na pr. postavijo v strelni jarek topničarja, mu dajo v roke puško in mu kratkomalo zapovedo, da si brani življenje. Če je bilo torej v kakem odseku ujeto moštvo od različnih sovražnih polkov, se je lahko mislilo, da stojimo velikanski premoči nasproti. Izkušnja nas je učila, da ni vedno tako. Ko je prodrla s Karpat tretja avstro-ogrška armada, so bili najhujši boji pri Mezölaborcz. Tam je stala ruska 49. divizija, ki je imela nalog, da omogoči umikanje ruske armade, ki se je raztezala od tam proti zapadu. Šlo je torej nekako za velik boj zadnjih čet. V strahovitih bojih, katerih se je na naši strani pred vsem udeleževal nemški kor v Beskidih, je bila sovražna divizija popolnoma uničena. Še do danes ni bilo mogoče bojišča popolnoma sprazniti, in mnogoštevilni oddelki se ukvarjajo s pokopavanjem mrličev in pobiranjem tisočev pušk in raznega vojnega materiala.

Hitro priziranje naše armade je dovedlo do obleganja Przemysla, ki ga v glavnem branijo, kakor se zdi, državni brambovci in seveda veliko artiljerije. Rusi so pustili prve postojanke pred trdnjavo in so se umaknili v krog trdnjavskih utrd. Naši so sicer svoj čas utrdbe razstrelili, pa Rusi so jih, kolikor je bilo to mogoče s sred-

stvi na bojišču, za silo zopet popravili. Najboljša bramba za Przemysl pa zdaj niso utrdbe, ampak pretrgane dovozne železnice, razstreljeni mostovi in tuneli, ki zabranjujejo, da ni mogoče težkih in najtežjih topov tako hitro pripeljati. Zaenkrat je vse le za silo popravljeno, ne da bi moglo veliko vzdržati. Razen tega so bojne črte preobložene z dovozom municije in provijanta in z odpravljanjem ranjencev. Pa to bo kmalu drugače; kmalu bo mogoče pripeljati težko artiljerijo in potem se lahko začne pravi napad na Przemysl. Ne dvomim, da so naši 305centimeterski možnarji v stanu, v nekaj urah uničiti gotove utrdbe. Obkoljeni Przemysl pa sicer ne more motiti naših nadaljnjih operacij, tem manj, ker je ruski železniški promet na progi od Lwowa proti Przemyslu že pretrgan. Posadka seveda ne kaže veliko veselja za izpade; posadka v obkoljeni trdnjavi sme poizkušati izpade le, da moti velike operacije oblegovalcev, ali če poizkusi prodreti, sicer se podaja v nevarnost, da jo artiljerija preveč pobije in skrči v malo število. Čisto rahli poizkusi Rusov v tej smeri so bili sicer v noči na 20. majnika brez težave odbiti. Kako pazljivi da so Rusi na straži,“ je nadaljeval general, „sem imel sam včeraj priložnost, prepričati se. Bil sem malo nepreviden, da sem z večjim štabom stopil pri utrdbi Pralkovce na nevaren kraj. Komaj smo se prikazali, nas je že začela s Tatarskega griča obstreljevati ruska artiljerija in so težke granate udarile čisto blizu nas. Pazljivost je za Ruse neobhodno potrebna, da se varujejo pred presenečenjem, je pa na drugi strani za nas ugodna, ker se tako počasi sami uničujejo.“

General je sklenil pogovor z nekaterimi prijaznimi besedami, v katerih je izrazil upanje, da se zopet vidimo bolj vzhodno, onstran Przemysla.

Št. 5341/Präs.

Razglas o naglem sodu.

Armadni poveljnik je v smislu § 481 odstavka 2. vojaškega kazenskega reda (zakon z dne 5. julija 1912, dravni zakonik št. 131) odredil, da se za okraje armade v polju odredi

nagli sod.

Kot vrhovni poveljnik armade v smislu § 481 odst. 2. voj. kaz. prav. red. odredim, da se razglasi nagli sod za

civilno prebivalstvo v tuzemstvu.

V krajih v državnem zboru zastopanih kraljevin in zemelj, v katerih se nahaja armada na bojišču (boju), v slučaju, da se kraj dogodka in kraj sodbe nahaja v ozemlju, kjer je armada na bojišču:

a) proti civilnim osebam, ki so v smislu odredbe skupnega ministrstva z dne 25. julija 1914, drž. zak. št. 164 v smislu § 14 voj. kaz. pr. r. in v smislu ces. odredbe z dne 25. julija 1914 drž. zak. št. 156 (N. V. Bl. št. 38, 1914) podvržene vojaškemu kazenskim sodiščem:

1. radi hudodelstva neopravičenega nabiranja in izbiranja ljudij (§ 306 in 307 voj. k. z.),

2. radi hudodelstva zapeljevanja ali podpiranja, da se zaprisežena vojaška dolžnost prestopi,

3. radi hudodelstva poizvedovanja in vohunstva (§ 321 voj. k. z.) in drugih dejanj proti vojni sili države,

4. radi hudodelstva veleizdaje (§ 58 spl. k. z.),

5. radi hudodelstva razžaljenja Veličanstva (§ 63 spl. k. z.),

6. radi hudodelstva motenja javnega miru (§ 65 spl. k. z.),

7. radi hudodelstva ustaje (§ 73 spl. k. z.),

8. radi hudodelstva javnega nasilstva s hudobnim poškodovanjem železnic, naprav, ki k istim spadajo, prometnih sredstev, strojev in drugih priprav, ki služijo obratu navedenih predmetov (§ 85 spl. k. z.),

9. radi hudodelstva javnega nasilstva, vsled hudobnih dejanj ali opustitev, ki so naperjene proti železnicam pod posebno nevarnimi okolnostmi (§ 87 spl. k. r.),

10. radi hudodelstva javnega nasilstva s hudobnim poškodovanjem ali motenjem državnega brzojava (telefona) (§ 89 spl. k. z.),

11. radi hudodelstva javnega nasilstva v smislu §§ 85 in 87 spl. k. z., izvemši slučaje, naštete pod točko 8 in 9 te odredbe in radi hudodelstva požiga (§ 166 spl. k. z.), če je hudobno dejanje naperjeno proti lastnini vojaške ali domobranske uprave, ali lastnini, ki je navedena uprava upravlja ali obratuje; dalje če hudobno dejanje ogrožuje varnost oseb, ki so v aktivni

službi armade, vojne mornarice, domobranstva, črne vojne, vojne žandarmerije ali oseb, ki so žandarmerijski upravi podrejene, v slučaju, da so organizirane v vojaški službi za varstvo železnic, brzojava, telefona in za varstvo mej in morske obali,

12. radi hudodelstva umora (§ 134 in 135 spl. k. z.), uboja (§ 140—142 spl. k. z.), ropa (§ 190 in 196 spl. k. z.), če se je hudodelstvo dogodilo proti osebam, ki so v aktivni službi armade, vojne žandarmerije ali osebam, ki so žandarmerijski upravi podrejene, v slučaju, da so organizirane v vojaški službi za varstvo železnic, brzojava, telefona in za varstvo mej in morske obali,

13. radi hudodelstva prikrivanja ali drugega podpiranja ubeplih vojevnikov (§ 220 spl. k. z.).

Kaznjiva dejanja po točki 11 in 12 spadajo tudi tedaj pred nagli sod, če niso doprinešena le proti tam navedenim osebam, lastnini ali varnosti oseb, temveč tudi proti drugim osebam, varnosti istih ali drugi lastnini.

b) proti osebam, ki so v smislu cesarske odredbe z dne 4. novembra 1914, d. z. št. 307 (N. V. Bl. št. 51, 1914) vojaškemu kazenskim sodiščem podrejene za ta slučaj, če se kaznjivo dejanje po pričetku veljavnosti te odredbe dogodi v kraju, v katerem je sodni dvor I. stopnje, ki sodi v navadnih slučajih, vsled vojnih dogodkov nehal poslovati:

1. radi hudodelstva umora (§ 134 in 135 spl. k. z.), uboja (§ 140—142 spl. k. z.), ropa (§ 190 in 196 spl. k. z.), požiga (§ 166 spl. k. z.) tudi v onih slučajih, ki niso že v smislu določb pod II. a, št. 11 in 12 podvržene naglemu sodu.

2. radi hudodelstva tatvine v smislu § 174 (1 spl. k. z.)

a) če je tat bil oborožen s puško ali drugim nevarnim predmetom, ki ogrožuje telesno varnost,

b) če tat v slučaju, da je pri tatvini zasačen, se resno zoperstavi ali nevarno grozi, da bi na ta način ukradene predmete obdržal,

c) če se je tatvina dogodila v slučaju požara, povodnji ali druge stiske, ki preti onemu, ki je bil okraden, in znaša vrednost ukradenih predmetov v enem ali več slučajih več kot 2000 (dva tisoč) kron.

To se občno razglasi.

Celovec, dne 28. majnika 1915.

C. kr. deželni predsednik:

Lodron.

Dnevne novice in dopisi.

Cenjenim naročnikom. Vsled vojske z Italijo je redno dohajanje časopisov za enkrat onemogočeno; tudi stavcev je premalo, zato prosimo cenjene naročnike potrpljenja, dokler se ne povrnejo zopet normalne razmere. Vsled navedenih razmer bo „Mir“ izhajal zopet enkrat na teden in sicer vsak četrtek z datumom prihodnjega dne, če je četrtek praznik, pa dan poprej.

Prestavljani so bili č. gg.: Tomaž Koraus, kaplan v Špitalu, v Šmohor, Peter Domberger, kaplan v Št. Vidu ob Glini, v Špital, Viljem Brožek, kaplan v Št. Jakobu v Rožu, kot provizor v Gorje, Lovro Božič, kaplan pri Devici Mariji na jezeru, kot provizor v Apače, Alojzij Vanti, kaplan v Pliberku, kot provizor v Podlublju in Vinko Razgoršek, kaplan v Tinjah, kot provizor v Slovenji Smihel.

Kot kaplani so bili nastavljeni č. gg. semeniški duhovniki: Ebenberger Jožef na Solkovem, Gril Pavel v Št. Jakobu v Rožu, Grollegger Jan. v Greifenburgu, Kuchling Ivan v Tinjah, Mlinar Anton v Škocijanu, Müller Ignacij v Nem. Plajberku, Muri Ignacij v Guštanju, Sadolšek Ivan v Pliberku, Thoman Kazimir v Meiselding, Unterluggauer Boštjan v Št. Petru v Kačji dolini in Vornik Matevž pri Dev. Mariji na jezeru (Prevalje).

Smrtna kosa. Dne 29. majnika je umrl v Celovcu bivši mestni blagajnik velikovski in deželni poslanec Jožef Horner, star 77 let. Svoj čas je bil tudi župan v Grebinju. Kot človek je bil poštenjak in so ga ljudje vsled tega zelo spoštovali. N. p. v m.!

Majnikova pobožnost in misijon v Celovcu. Krasne pridige je imel pri letošnji majnikovi pobožnosti v stolni cerkvi v Celovcu č. g. p. Messmann iz misijonskega reda oo. lazaristov iz Dunaja. Vsak dan je bila cerkev natlačeno polna. Proti koncu meseca se je začel v stolnici sv. misijon. Poleg g. p. Messmanna je pridigoval č. g. p. Franc Kuhar tudi iz Dunaja. Verniki so v obilnem številu prejeli sv. zakramente. V ponedeljek zvečer je bil slovesen zaključek majnikove pobožnosti in sv. misijona. V težkih dneh je bila ta prelepa pobožnost ljudstvu v veliko uteho in tolažbo.

Steckenpferd- lilijnomlečno milo

slej ko prej neutržno za racionalno oskrbo polti in lepote.
Vsakdanja priznalna pisma. Po 1 K se dobiva povsod.

Procesija na praznik sv. Rešnjega Telesa v Celovcu je letos iz važnih vzrokov izostala in se je slovesnost vršila le v cerkvi.

Popularna vojska. Vojska z Italijo se je začela v kritičnem času, pa vendar je nad vse popularna. Naše ljudstvo je popolnoma mirno, ker trdno zaupa v božjo pomoč in se zanaša na armado, ki je pripravljena. Nihče ne dvomi nad našo zmago. Ogorčenje nad Italijo je veliko, in zato je grmenje topov, ki ga slišimo tukaj, prijetna godba. Tako se nam poroča iz Ziljske doline.

Poštno uradovanje je ustavljeno pri poštnih uradih v Pontablju, Lužnici, Naborjetu, Ukvah in Žabnicah. Pošiljatve na omenjene poštne urade torej niso dovoljene.

Pegasti legar. V tednu od 23. do 29. maja se je po daljšem presledku v begunskem taboru v Volšperku pojavil zopet en slučaj pegastega legarja. V Celovcu je ozdravilo pet rekonvalescentov po pegastem legarju; umrl na tej boleznii imenovani teden ni nihče.

Vztrajnost naših vojakov. G. dr. Franc Kotnik, ki se je bojeval na severnem bojišču in je bil za hrabro vedenje pred sovražnikom tudi odlikovan, poroča našemu uredniku, da je zbolel na bronhialnem katarju in griži. Deset dni je bil v bolnišnici v Aradu in od 21. majnika je v Ptuj. O naših vojakih piše: „Občudovati je vztrajnost naših vojakov, ki so zelo pridni in izborni vojaki. Naši južni zavezniki so perfidni, a upamo, da dobe batine, kakor so jih še vedno dobili. Stari Radetzkyjev duh mora prešiniti našo armado. Pozdrave vsem znanem!“ Brat g. profesorja dr. Fr. Kotnika, Benedikt, ki služi pri 8. lovskega bataljona, je bil ranjen v nogo in se nahaja v Marmaros Sziget.

G. Jožef Vajnerl, tajnik S. K. S. Z. za Koroško, piše našemu uredniku z južnega bojišča z dne 23. majnika: Zopet se Vas spominjam z dopisnico, da boste vedeli, da sem še pri življenju. Zdrav sem in tudi tega življenja sem se že privadil. Že tretji mesec je v teku, odkar sem vedno na enem kraju, izpremembe nobene, a upam, da ne bomo več dolgo tukaj. Bog daj, da bi prišel kam bliže Koroške, po kateri mi je dolg čas. List „Mir“ tukaj veliko čitamo. Časopise radi beremo, da kaj izvem, drugače smo popolnoma odtujeni. Bog daj kmalu mir. Srčen pozdrav udani Vam J. V.

Podpornemu društvu za slov. visokošolce na Dunaju so v času od 5. aprila do 21. maja 1915 darovali: 150 K: Kmetška posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani; 23 K 54 v: ostanek volila g. Jakoba Pukl; po 20 K: Šaleška posojilnica in štedilnica v Velenju (darilo ravnatelja dr. Jakoba Pirnat) in Posojilnica v Konjicah; po 10 K: dr. O. Krajec, mestni fizik v Ljubljani, Jos. Stritar, gimn. prof. v p. v Aspangu in Anton Delles, predsednik pom. oblasti v Trstu; po 5 K: dr. Ivan Tomažič, kn.-šk. tajnik v Mariboru in Mat. Marinček, notar v Trzinu; 2 K: dr. Ujčić, dvorni kaplan na Dunaju; 1 K 10 v: Fran Berlec v Kandiji. Vsega 256 K 64 v. Društveni odbor se vsem darovalcem najtoplejše zahvaljuje. Prvi blagajnik: dr. Stanko Lapajne, odvetnik na Dunaju, I., Bräunerstr. 10.

Obrekovanja duhovščine. Kazen prihaja. Poročali smo že, da se je v St. Pöltenski škofiji na Nižjeavstrijskem že mesece in mesece brez vzroka in zlobno obrekovalo duhovščino, da je veleizdajalska in nepatriotična. V javnem oklicu je moral sam škof braniti svoje duhovnike. Državno pravdnništvo se dolgo časa ni ganilo, sedaj pa je dalo radi razširjanja zlobnega obrekovanja zapreti 9 oseb, proti 24 drugim pa je vložilo obtožnico. Obtoženci so večinoma iz boljših in premožnejših krogov. Razprava se vrši junija.

Podklošter. (Dvojna mera.) „Fr. Stimmen“ z dne 16. maja 1915, št. 110 pod zgorajšnjim naslovom zopet ponavljajo že enkrat korenito korigirano trditve, da se v verskem oziru za nemške katoličane v Podkloštru ne stori toliko kot za ruske ujetnike (katerih že dolgo ni več tu). Pri

tem pa zopet prinašajo trditve, ki se ne ujemajo z resnico. Samo konstatiramo: 1. Ni res, da priznajo v celi Podklošterski občini ni človeka, ki bi ne obvladal nemškega jezika. — Res je pa, da veliko ljudi v širni občini Podklošterski ne obvlada nemščine, vsaj toliko ne, da bi mogli z razumevanjem slediti nemški pridigi. 2. Tudi ni res, da ima župnija podklošterska samo eno nedeljo, ko vse razume pridigo, to je nemško nedeljo. — Pač pa je res, da na nemško nedeljo razumejo pridigo samo ljudje, ki obvladajo nemščino. Slovencem pa, ki nemščine ali ne znajo ali jo pa samo lomijo, je pridiga ali popolnoma ali pa vsaj deloma nerazumljiva. 3. Ni res, da imajo od ostalih treh nedelj v mesecu celotni dobiček le novoslovenci (!) — polovični dobiček pa Slovenci, ki le napol razumejo novoslovensko (!) pridigo, — ampak res je, da vsi Slovenci razumejo pridigo, ki se govori v istem jeziku, ki se podučuje na utrakvističnih šolah na Koroškem, in kateri jezik imenuje c. kr. naučno ministrstvo slovenski jezik. 4. Ni res, da je ob začetku vojne nad 100 avstrijskih, nemških črnovojnikov imelo samo eno nemško božjo službo, pač pa je res to le: Ko je bila črnovojniška kompanija v Podkloštru, pri kateri je služila polovica koroških Slovencev, komandirana vsako nedeljo k farni službi božji, je šel podpisani v poveljniško pisarno, da se uradno ugotovijo jezikovne razmere pri kompaniji. Na podlagi uradnih poročil se je določilo, da se pridiguje eno nedeljo nemško, drugo pa slovensko. To se je tudi storilo, dokler je bila črnovojniška kompanija v Podkloštru. — Dr. Fr. Cukala, župnik.

Rinkole. (Pogreb vzor-mladeniča.) Dne 24. maja je tukaj po dolgi in mučni bolezni zaspal v Gospodu obč. priljubljeni mladenič Lovro Sadjak, pd. Klančnikov, v rani dobi svojega življenja. Žalostno so peli zvonovi, ko se je rajnik 26. maja zadnjič poslavljaj od domače hiše. Žalostna je bila velika množica ljudi, ki so prihiteli skupaj od blizu in daleč, da spremijo dragega rajnega na njegovem zadnjem potu. Na domu so blagoslovili krsto preč. g. župnik Sekol iz Vogrč ob asistenci preč. g. župnika Tom. Ulbinga in bogoslovca g. J. Božiča. Tukaj so se preč. g. Sekol v ganljivih besedah poslovili od rajnega v imenu vogrškega društva, katerega zvest in marljiv član je bil rajni Lovro Sadjak. Pač nobeno oko ni ostalo suho, ko so preč. g. župnik povdarjali, kako vzoren, pobožen in nadarjen mladenič nas je zapustil in se preselil iz te solzne doline v lepšo in boljše domovino. Potem se je pomikal sprevoč v krasnem pomladanskem jutru proti Šmihelu, kjer sta čakala sprevoča domača preč. gg. duhovnika in preč. g. M. Wornig, kaplan iz Prevalj. Predno so izročili truplo dragega rajnika zemlji, so se še poslovili od njega preč. g. župnik Tom. Ulbing iz Kazaz, kjer je opravljal rajnik več let organistovsko službo. Imenovali so njegovo smrt žalostno pesem ali veselo žalost, ker se je poslovil od tega sveta v najlepši dobi svojega življenja in v najlepšem času celega leta, v cvetočem maju, in se preselil tja v boljšo večnost, kjer je večna mladost in veden maj. — Vsem, ki so stregli rajnemu v njegovi dolgi bolezni, in vsem, ki so za njegov pogreb preskrbeli toliko krasnih vencev in ki so ga v tako obilnem številu spremili na njegovem zadnjem potu, posebno pa preč. duhovščini v imenu starišev tisočera hvala! Bog jim naj obilno povrne njih dobro delo. Ti pa, dragi Lovro, počivaj mirno v domači zemlji in na svidenje zgoraj nad zvezdami! . . .

Služba

cerkovnika in organista

v Vetrinju pri Celovcu se takoj odda. — Več pove župni urad Vetrinj.

Velika vsota denarja

se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik. Brezplačna pojasnila pošilja:

Srečkovno zastopstvo 17, Ljubljana.

Voščene sveče, lepo in mirno gorljive, ne kaplja-joče, stearinske sveče, steklenice, stenj in olje za večno luč, kadilo in oglje za kadičnice ter druge cerkvene potrebščine priporoča trgovina sveč **Franc Siebert**, Celovec, Stauderhaus. Razpošilja se na zunaj.

Paramenti!

Mašna oblačila v preprosti in tudi v bogati opremi, **dobro blago in poceni.**

Plašči za cerkvenika in ministrante, ovratni plaščki in stole zelo ceno.

Šmizete v različnih oblikah od 1 K naprej. **Komplet z ovratnim trakom** od K 2— do K 2-80, kakršen je izdelek.

Bireti v vsakršni obsebnosti po K 3-80, K 4—, K 4-80.

Rožaste svetilke za večno luč za patentovani stenj.

Prosimo, da poziknate, in prepričani smo, da boste stalni odjemalci

oddelka za paramente, knjigarne in trgovine **Jožefovega društva v Celovcu.**

Za obolele živce se kot domače zdravilo z uspehom rabi

Ganglional-čaj.

Ta čaj miri živce, odpravlja boleščine, pospešuje telesno moč in poživlja ter pospešuje prebavo.

Edino in le pristen se dobiva ta čaj pri **c. in kr. dvornem in nadvojv. komornem dobavitelju**

Julij Bittner

lekarnarju

v **Reichenau, Nižje Avstrijsko.**

Ta čaj „Ganglional“ se po poslatvi 3 kron razpošlje franco na vse kraje; po povzetju se zviša cena za 35 vin.

Tržne cene v Celovcu

27. maja 1915 po uradnem razglasu:

B l a g o	100 kg				80 litrov (biren)	
	od		do		K	v
	K	v	K	v		
Pšenica	v zapori					
Rž						
Ječmen						
Ajda						
Oves						
Turščica						
Proso						
Pšeno						
Leča						
Fizola rdeča						
Repica (krompir)	9	20	10	—		
Deteljno seme	7	—	9	—		
Seno, sladko	6	—	7	30		
Slama						
Zelnate glave po 100 kosov						
Repa, ena vreča						
Mleko, 1 liter	—	28	—	30		
Smetana, 1 „	—	60	1	20		
Maslo (goveje) . . . 1 kg	3	40	3	80		
Surovo maslo (putar) 1 „	3	60	4	—		
Slanina (špeh), povoj. 1 „	3	30	4	20		
„ „ surova 1 „	3	10	3	80		
Svinjska mast . . . 1 „	3	80	4	80		
Jajca, 1 par	—	20	—	—		
Piščeta, 1 „	3	20	3	80		
Race	—	—	—	—		
Kopuni, 1 par	—	—	—	—		
30 cm drva, trda, 1 m ² .	3	20	3	50		
30 „ „ mehka, 1 „ . . .	3	—	3	20		
Ž i v i n a	Počrez		100 kilogramov		Prignalo	Prodalo
	od	do	žive vage	zaklana		
v kronah						
Konji						
Biki						
Voli, pitani	—	—	200	250	—	16 12
„ „ za vožnjo	900	1200	—	—	—	12 8
Junci	440	500	210	—	—	14 9
Krave	580	920	180	200	—	76 42
Telice	310	520	—	—	—	5 3
Svinje, pitane						
Praseta, plemena	20	64	—	—	—	220 160
Oves						

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

uraduje vsak dan, izvzemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Pavličeva
ulica
št. 7.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.